

מה זה בעצם זיכרון בסלון?

זיכרון בסלון הוא מסורת ישראלית חדשה של התכנסויות לא פורמליות, באווירה אינטימית, סביב יום הזיכרון לשואה ולגבורה או תאריכים רלוונטיים אחרים. במהלך השנה יתקיימו במקביל עשרות אלפי התכנסויות בסלונים פרטיים, בארץ ובחו"ל, שבהן נקשיב יחד לעדויות, נשתף זו את זו בשירים, קטעי קריאה ומחשבות, ונקיים דיונים פתוחים וכנים על לקחי העבר, אתגרי ההווה והעתיד המשותף שאנו רוצים לבנות יחד, כחברה וכיחידים.

מה היתרון הגדול של זיכרון בסלון?

זיכרון בסלון הוא הזדמנות, כמעט חד-פעמית, לקיים פעולה אישית קטנה ופשוטה ובו בזמן להיות ולהרגיש חלק ממהו גדול ומשמעותי הרבה יותר. כל סלון הוא עולם מלא בפני עצמו, אך הידיעה שבמקביל אליו מתקיימים עוד אלפי ערבים כאלה בסלונים בכל העולם, הופכת את הפעולה הפרטית והאישית שלנו לחלק ממסורת קולקטיבית חדשה ומלאת משמעות, המזמנת שיח וחיבור בין קהילות (יהודיות או לא יהודיות) ברחבי העולם.

מה החזון של זיכרון בסלון?

בחזוננו, זיכרון בסלון הוא פלטפורמה שמאחדת ומזמינה את כולם להפוך את זיכרון השואה לנקודת המוצא שממנה אנו יוצאים לדיון, זיכרון או פעולה אזרחית המקדמת ערכים אוניברסליים ויהודיים של חמלה, אחריות קולקטיבית ואנושיות (תיקון עולם).

תכל'ס – איך בנוי ערב של זיכרון בסלון?

אנו מציעים לקיים ערב הבנוי משלושה חלקים:

1. **עדות (עבר)** שמבקשת להכניס אלינו הביתה את שהיה בעבר. העדות היא מפי ניצול שואה, דור שני, איש מקצוע וכדומה. אפשר ומומלץ שהעדות תהיה גם מוקלטת או כתובה.
2. **חלק שיתופי (הווה)** שהוא למעשה שיתוף יצירתי וחופשי של אורחי הסלון, באמצעות שירה, הקראה, נגינה, משחק או כל דרך אחרת, במטרה ליצור הפוגה קלה ולקחת נשימה אחרי העדות ולפני שמתחיל הדיון.
3. **דיון (עתיד)** השואף, באמצעות שיח פתוח בין כל המשתתפים, לנסות וללמוד מהשואה על העתיד המשותף שצפוי לנו.

הערה: ניתן לבנות ערב של זיכרון בסלון במסגרת ובמבנה המתאימים לכם. הכול כשר, וכל עוד נושא הזיכרון נשאר מרכז הערב – אין נכון ולא נכון.

זיכרון
בסלון

ערכה לשליחים

תודה שבחרת לקחת חלק פעיל במיזם זיכרון בסלון וברכות על הצטרפותך לקהילה של מעל לחצי מיליון איש ואישה ברחבי העולם, הבוחרים ובוחרות באופן אקטיבי לא לשכוח ולציין את יום השואה בדרך אישית, אינטימית ומשמעותית. אתם ניצבים בפני שליחות שהיא לא פחות מהיסטורית ופורצת דרך, שתהיה לכם הזכות לקחת בה חלק משמעותי ולפתח באמצעותה את הקהילה שבה אתם חיים, על ידי פעילות ייחודית שמטרתה שימור זיכרון השואה בדרך המותאמת לקהילה.

שליח כמוביל קהילה

מיהו מוביל קהילה?

כל מי שמנדב ותורם מזמנו הפרטי לטובת המשך קיומו של המיזם לאורך השנים.

למה קהילה?

המודל של זיכרון בסלון עובד על פי חלוקה גאוגרפית – כל מוביל אחראי על אזור גאוגרפי אחר, לרוב אזור המגורים הנוכחי שלו, לבד או עם צוות.

למה מוביל?

המטרה של זיכרון בסלון היא להפוך למיזם שמתקיים מעצמו, כאשר כל מי שמשותף בזיכרון בסלון מרגיש ומבין את החשיבות של קיומו ומקבל עליו אחריות אישית לטובת הכלל. כדי שזה יקרה, בנינו מודל שבו לכל אזור גאוגרפי יש מוביל האחראי לשווק, לגייס, לחבר ולעזור לכל המארחים ונותני העדות, לטובת קיום מפגש משמעותי, כזה שאחריו הם ימשיכו לקחת חלק במיזם. שאיפתנו היא שבעוד מספר שנים זיכרון בסלון כבר יחדל מלהיות ארגון ויהפוך למסורת בת קיימא, ברורה מאליה, שבה מובילי הקהילות, המארחים והמתארחים יקבלו על עצמם את האחריות על זיכרון השואה.

מובילי הקהילה הם הפנים של המיזם באזור מגוריהם – הם הכוח המניע והמבצע בשטח, מחוברים הן לרוח המיזם והן לאזור הגאוגרפי שלהם ואחראים מאל"ף ועד תי"ו על קיומו והצלחתו של המיזם. יחד, מייצרים מובילי הקהילות פסיפס אנושי מגוון ומרתק, שבזכותו מעל לחצי מיליון איש ממשיכים לקחת חלק בזיכרון בסלון בכל שנה מחדש.

הערכה שאתם קוראים כעת מבוססת על חוויות של אלפי מארחים ומאות שליחים ומובילי קהילה לאורך השנים. יחד עם זאת, חשוב להדגיש כי ערכה זו היא גמישה וכי זיכרון בסלון הוא פלטפורמה פתוחה לחלוטי. כל סלון מתעצב בדרך שמתאימה למארחים ולאורחים שבו.

אתם יותר ממוזמנים לסייע לקהילה שלכם לבנות את זיכרון בסלון בדרך שמרגישה לכם הנכונה והמתאימה ביותר.

הדגשים המרכזיים למשיכת תשומת לב:

- זיכרון בסלון הוא פלטפורמה לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה.
- זיכרון בסלון הוא פרויקט שהתחיל בישראל וכיום מתקיים במעל ל-60 מדינות ברחבי העולם, עם יותר מחצי מיליון משתתפים הלוקחים בו חלק בכל שנה.
- זיכרון בסלון הוא אירוע אישי שמתקיים כחלק מאירוע גדול יותר שהקהילה לוקחת בו חלק – הוא נוגע באנשים רבים ברחבי העולם, ובכך תורם לרצון שלהם להשתתף בו באופן פעיל ו/או להפיק אירוע בקהילה שלהם.
- הפלטפורמה של זיכרון בסלון היא קהילתית, ולמעשה היא כלי המעניק הזדמנות ייחודית וחוויה אישית וקהילתית לחיבור לערכים היהודיים וזיכרון השואה.
- זיכרון בסלון הוא כלי שמחבר בין הקהילה הישראלית לקהילה היהודית, ובמובן הרחב יותר גם בין ישראל והתפוצות.

התאמת הפקת האירוע לסביבת עבודה בקהילה יהודית/ישראלית בחו"ל

- ככלל – כל אחד ואחת, בכל מקום, יכולים להיכנס לאתר של זיכרון בסלון, להירשם כמארחים ולקבל את כל הפרטים בעניין הפקת האירוע באופן עצמאי.
- יחד עם זאת, בקהילה שאינה מכירה את זיכרון בסלון או שנחשפת למיזם בפעם הראשונה, רצוי לעבוד באופן ישיר יותר עם המתנדבים שיכולים ללוות את המארחים בתהליך.
- כדי ללוות את הפעילות בצורה מסודרת ולרכז אותה באזור מסוים, ניתן לקבוע מפגש בהשתתפות המארחים והשותפים הנוספים וביחד נתכנן את מהלך האירוע. ניתן לקיים גם "סלון לדוגמה" כדי להתכונן בצורה הטובה ביותר.
- במקרה של תכנון מספר אירועים, ההרשמה באתר זיכרון בסלון תתבצע על ידי השליח או אחראי האירוע במרוכז עבור כל הבתים, במטרה לייצר רישום של הקהילות השונות ושל מספר הבתים שלוקחים חלק במיזם, ולשם מתן מענה חינוכי לטובת הצלחת האירועים.

כיצד "לשכנע" את הקהילה לקיים את האירוע? כיצד להציג את האירוע בקהילה?

המלצתנו היא לשתף את הקהילה בתכנון לקיום ערב זיכרון בסלון כדרך לציין את יום הזיכרון לשואה ולגבורה ולשתף אותם ברעיון שעומד מאחורי המיזם.

שיתופי פעולה עם ארגונים בקהילה

מומלצים מאוד ממספר סיבות עיקריות:

1. פנייה לקהל רחב ככל הניתן ופרסום האירוע בכמה שיותר פלטפורמות.
2. מניעת תחרות בין הארגונים השונים וקיום אירוע רחב שפונה לקהילה כולה.
3. יצירת אפשרות לחלוקה תקציבית בין הארגונים (על אף שקיום האירוע לא דורש תקציב גבוה).

במקומות מסוימים, ערב יום השואה הוא הזדמנות נדירה ליצירת אחדות ותחושת סולידריות בין גורמים שונים בקהילה היהודית.

ארגונים רלוונטיים לשיתוף פעולה: הפדרציה היהודית, מוזיאון השואה המקומי, ועדות שונות במועצת העיר הקשורות לשואה או למלחמת העולם השנייה, בתי כנסת בקהילה וכדומה.

לאחר בחירת השותפים ותיאום עימם, ניתן לקיים את הישיבה הראשונה שבה ייקחו חלק השותפים והמארחים (או שבה ייבחרו או יוצעו בתי מארחים אופציונליים).

ארגונים רבים בקהילות אמריקאיות (לדוגמה) מקיימים אירועים/פרויקטים באמצעות שכבת מתנדבים (Lay Leaders) הפועלים כוועדת אד-הוק לאירוע/פרויקט (Committee). לפיכך, יש לבחון את אופן שיתוף הפעולה בהתאם לאופי הארגונים השונים.

קהל יעד של האירוע ושמירה על הטרוגניות

האירוע מתאים לבני נוער, לצעירים ולמבוגרים. יש להפעיל שיקול דעת בחיבור בין הקבוצות השונות באותו הסלון והתאמת השיח לכל הנוכחים. (לדוגמה, אפשר לקיים בקהילה אחת מספר סלונים לפי גילאים או אוכלוסיות שונות).

שפה: ניתן לקיים סלונים הן בשפה העברית והן בשפה המקומית. אם הסלון מתקיים בשפה המקומית, זו הזדמנות נהדרת לאינטגרציה בין הישראלים ליהודים בקהילה, ובעצם לניצול הפלטפורמה של זיכרון בסלון על מנת לחבר בין הקהילה היהודית לישראלית.

בדף ההרשמה יכולים המשתתפים לבחור בסוג הסלון בו הם מעוניינים לקחת חלק.

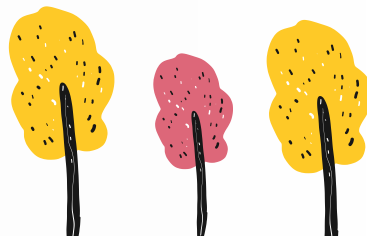
בחירת תאריך לזיכרון בסלון

מומלץ לא מומלץ לא לקיים סלון במקביל לאירועי יום השואה שמתקיימים בקהילה. בעוד שבישראל מקובל לקבוע סלונים כאלטרנטיבה לטקסים הרשמיים, בקהילות היהודיות בעולם הדבר נתפס כקונפליקט ותחרות על קהילה מצומצמת, ועדיף להימנע מכך.

זיכרון בסלון לא חייב להתקיים ביום השואה עצמו, אלא אפשרי גם בטווח של כחודש לפניו ועד כשבועיים אחריו – בהתאם לרצון הקהילה. לדוגמה, בקולומבוס, אוהיו, זיכרון בסלון מתקיים בעשרות סלונים כחודש לפני יום השואה במטרה להקל על שורדי השואה ומשפחותיהם שאינם יכולים להספיק להגיע לכל אירועי יום השואה.

קהילות שונות בעולם מציינות את ימי הזיכרון בתאריכים שונים כגון: יום ציון ליל הבדולח, יום הזיכרון הבין-לאומי וערב יום השואה הישראלי. תאריכים אלה יכולים להיות אופציה מצוינת לקיום זיכרון בסלון.

כשבועיים לפני הסלון:

מומלץ להיפגש עם המנחים והמארחים כדי לגבש יחד דגשים לאירוע – לוח הזמנים, טיפים להנחיית הדיון ומעבר על הדיונים השונים המופיעים באתר של זיכרון בסלון. ניתן להדפיס את כולם בעברית או באנגלית, לעבור עליהם עם המשתתפים ולתת לכל מארח או מנחה לבחור את הדיון שאיתו הוא מרגיש הכי בנוח.

אם הסלון פתוח לאורחים נוספים, כדאי לפנות לעיתון מקומי שיפרסם כתבה על הסלונים השונים שיהיו בקהילה, ולאחר מכן כתבה מסכמת במטרה לעורר יותר מודעות בקרב הקהילה לקראת השנה הבאה.

איך מתחילים לתכנן זיכרון בסלון בקהילה?

א. מציאת מארחים וסלונים: ניתן לפנות באופן אישי לאנשים ומשפחות שמוכרים בקהילה ככאלו שישמחו לארח סלון בביתם, או להוציא קול קורא לסלונים מארחים בקהילה.

ב. מציאת אנשי עדות בקהילה: אפשר לפנות למוזיאון השואה המקומי במידה וקיים, ארגונים יהודיים שמוכרים ומכירים את אנשי הקהילה, חיפוש "מפה לאוזן" באמצעות היכרות קהילתית, חברית או משפחתית עם שורדי שואה, דור שני או שלישי שיוכלו לספר בעצמם או להפנות לאחרים. קהילות רבות גם מזמינות שורדי שואה מערים אחרות.

הערה: חשוב להיות רגישים לשורדי השואה כאשר מבקשים מהם להשתתף, להציג את האירוע ולהסביר את המהות שלו. אם לא מוצאים שורדי שואה או דורות המשך שיספרו את הסיפור המשפחתי, ניתן להקרין סרטי עדות, להקריא עדויות וכדומה.

ג. מציאת אומנים מקומיים שידונו בחיבור בין אומנות לזיכרון השואה, ישירו, יציגו ציורים או כל יצירה אחרת: ניתן למצוא אומנים שידונו בהקשר של מלחמת העולם השנייה, רצח עם, אנטישמיות ונושאים מגוונים שלא בהכרח מכוונים ישירות לשואה אך מתכתבים איתה.

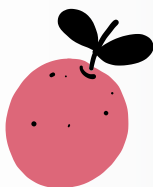
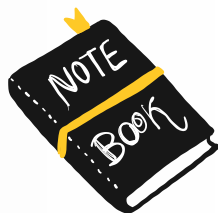
אלטרנטיבות לאומנים: הקראת טקסטים ושירים וניתוחם או הצגת יצירות אומנות יחד עם המשתתפים; סדנת אומנות וביטוי רגשי באמצעות ציור או כתיבה יוצרת עם המשתתפים.

ד. מציאת מנחים לחלק של הדיון, לפתיחת האירוע ולמעברים בין השלבים השונים: על פי רוב המארחים הם גם המנחים, אך במקרה שהם לא מעוניינים, ניתן לבקש מנציגים מהוועדה שהקמתם בארגון שבו אתם עובדים או ממתנדבים אחרים להוביל את השיח בבתים השונים. אין צורך בניסיון רב בהנחיית דיונים; חשוב יותר שהמנחה יהיה אדם סובלני ומכיל שיכול להוביל את הערב.

ה. תוכן: באתר של זיכרון בסלון קיימים מערכי דיון ושיח שונים. מומלץ לעיין בהם ולבחור בנושאים שמתאימים לקהילה שלכם. כדאי להתאים את המערכים מבעוד מועד ביחס למדינה או לקהילה בה מתקיים הדיון ובהתאם לקהל היעד של הסלון.

לוגיסטיקה

כיבוד קל: רצוי לברר מבעוד מועד עם המארחים אם יוכלו לדאוג לכיבוד קל, או לחלופין לבקש מכל אורח שמגיע שיביא משהו קטן. בקהילות מסוימות, ארגונים שאיתם משתפים פעולה לוקחים אחריות על הכיבוד. אין צורך להגיש ארוחת ערב מלאה – מומלץ להגיש כיבוד קל בלבד.

חשוב לשים לב לנושא הכשרות! יש קהילות וארגונים שבהם נדרש שהאוכל יהיה כשר. בדף ההרשמה האורחים יוכלו לבחור אם הם מעוניינים במפגש עם כיבוד כשר או לא. אפשר להגדיר מראש אילו מהסלונים יהיו כשרים ואז לשבץ את האורחים בבתים השונים בהתאם להעדפותיהם.

תיעוד: חשוב לוודא שבכל בית מצלמים ומתעדים את המפגש בתמונות ובווידאו.

ערכה למארחים: ניתן להוריד מהאתר של זיכרון בסלון את הערכה למארחים, שבה אפשר למצוא תעודת הוקרה לאיש העדות, שילוט הכוונה ושלט כניסה לבית או למקום האירוע. תוכלו להעניק גם תעודת הערכה למארח (או לתת שי צנוע כמו זר פרחים במידת היכולת) ולאומנים המקומיים.

ככל שהסלון מורכב מאורחים שאין ביניהם היכרות מוקדמת, אפשר ומומלץ להכין תגי שם.

אם הסלון מופק על ידי ארגונים בקהילה ולא על ידי מארחים פרטיים, מומלץ להודות בסיום הערב למארחים ולמי שלקח חלק בהפקה.

פרסום והרשמה לסלונים:

- ▲ הפרסום יכול להיעשות דרך אתרי אינטרנט, עיתונים מקומיים, רשתות חברתיות (כמו אינסטגרם ופייסבוק) וערוצי המדיה של כלל השותפים (ניוזלטר, אתר וכדומה).
- ▲ רצוי להכין פלאיר או הזמנה מסודרת עם הפרטים על הסלונים. על הפלאיר אפשר להוסיף את הלוגו של זיכרון בסלון ושל כל הארגונים המשתתפים. חשוב להקפיד על הצבעים והשפה העיצובית של זיכרון בסלון, על מנת לשמור על אחידות ולהיות תחת אותה המטרייה.
- ▲ אם ארגון מלווה את תהליך ההרשמה למספר רב של סלונים, מומלץ להודיע מראש על מספר המקומות שיש בכל סלון ועל מועד סגירת ההרשמה. לאחר סגירת ההרשמה כדאי לשלוח לאורחים את הפרטים על הסלון שאליו הם מוזמנים, כולל כתובת, שעה ותוכן הסלון. לרוב פרטים אלו לא חשובים באמצעי המדיה מראש מתוך רצון לשמור על הפרטיות של המארחים ועל מספר אינטימי של אורחים.
- ▲ אנשים שנרשמו מאוחר יותר יוכלו להיכנס ל"רשימת המתנה" או להשתבץ מיידית לסלונים שנשאר בהם מקום.
- ▲ חשוב לשים לב לכך שיהיו אורחים רבים שירצו להגיע לסלונים ספציפיים (של חברים או בני משפחה). לכן, בעמוד ההרשמה רצוי לאפשר לאנשים לכתוב להיכן הם מעוניינים להגיע.

לסיום:

מסרים מרכזיים לשיווק זיכרון בסלון בקהילות שטרם שמעו על המיזם

- לרבים בינינו אין דרך משמעותית לציין את יום הזיכרון לשואה ולגבורה. הטקסים או הצפייה בסרטים בנושא השואה לא תמיד מספיקים, ואנשים מחפשים דרכים נוספות לציין את היום הזה.
- זיכרון בסלון עונה על הצורך האישי והקולקטיבי שלנו לזכור את השואה בצורה משמעותית ואקטיבית – להיות חלק משיח ושותף ביצירתו, ולא רק שומע או צופה פסיבי.
- זיכרון בסלון מאפשר לכל אחד ואחת לקחת אחריות על עיצוב זיכרון השואה – עכשיו ולדורות הבאים.
- אנו נמצאים בנקודת זמן קריטית – שורדי השואה הולכים ומתמעטים, ולכן מוטלת עלינו חובה, שהיא גם זכות, לאפשר להם לספר לנו. יחד עם זאת, אין לתלות את זיכרון השואה רק בנוכחותם הפיזית של השורדים.
- זיכרון בסלון מאפשר לשמר את זיכרון השואה לא כעול אלא ככוח מניע.
- "והגדת לבנך" – הרצון המשותף להשאיר את הזיכרון חי הוא הדלק המניע את זיכרון בסלון.
- אחריות "בכל דור ודור" – כפי שאם יהודים לא היו מספרים את סיפור יציאת מצרים הוא היה נשכח, גם השואה עלולה להישכח אם לא נספר את סיפורה. האחריות לזיכרונה מוטלת על כתפינו.

מספר ימים אחרי הסלון

- רצוי לפרסם ברשתות החברתיות של הארגונים ושל האנשים המעורבים אודות קיום הערב באמצעות תמונות וסרטוני וידאו שצולמו בו.
- חשוב להתקשר לכל המארחים בקהילה מספר ימים אחרי האירוע ולשאול איך היה בערב זיכרון בסלון.
- יש לאסוף משובים על מנת ללמוד ולהפיק לקחים לשנה הבאה.

המלצה למבנה של סלון

ככלל, אנחנו מציעים שמפגש זיכרון בסלון יארך כשעתיים, כדי לייצר מפגש משמעותי אך גם ממוקד ומכבד. החלוקה שאנחנו מציעים גמישה ורצוי להתאים אותה לקהל האורחים ובהתאם להתפתחות הערב:

- 18:45 – פתיחת הסלון
- 19:00 – דברי פתיחה של מנחה האירוע
- 19:05 – עדות (כולל שאלות ותשובות)
- 19:45 – תעודת הוקרה לנותן העדות
- 19:50 – חלק שיתופי
- 20:15 – תעודת הערכה לאומנים
- 20:20 – דיון פתוח
- 21:00 – דברי סיום ותודות

לעוד פרטים

אתר באנגלית:
<https://www.zikaronbasalon.org>

אתר בעברית:
<https://www.zikaronbasalon.com>

מייל:
global@zikaronbasalon.org